Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Päivi Malmi
Digipalvelut

4.10.2024

SYKE/2024/1866

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Julkinen

Viite: Asiantuntijalausuntopyyntö HE 89/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta

Asia: SYKE/2024/1866

Suomen ympäristökeskuksen lausunto Hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta HE 89/2024

Suomen ympäristökeskus (Syke) kiittää mahdollisuudesta lausua ympäristövaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta. Syke pitää lakiehdotusta tarpeellisena, jotta varmistetaan, että viranomaisilla on jatkossakin kaikissa tapauksissa pääsy lakisääteisissä tehtävissään tarvitsemiinsa rakennetun ympäristön tietoihin.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä (Ryhti) pitää sisällään alueidenkäyttöön ja rakentamiseen liittyvää tietoa, jota syntyy pääasiassa kuntien ja maakuntien alueidenkäytön suunnittelun ja kuntien rakennusvalvonnan prosesseissa. Suurin osa tiedoista on julkista tietoa, mutta mukana on myös salassa pidettävää tietoa.

Rakennuksiin liittyvää tietoa luovutetaan tällä hetkellä kunnista sekä valtakunnallisesti Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämästä väestötietojärjestelmästä. Digi- ja väestötietovirasto lopettaa viranomaisten tällä hetkellä käyttämän perättäistiedostotoimituksen kesällä 2025, ja tietoa tarvitsevat viranomaiset siirtyvät käyttämään Ryhti-järjestelmän tiedonluovutuspalveluita. Rakentamislakiin (751/2023 ja vireillä oleva HE 101/2024 vp.) siirtyminen laajentaa Ryhti-järjestelmän tietosisältöä. Tällä hetkellä tietojärjestelmän rakentamisen tietovaranto koostuu väestötietojärjestelmän rakennus- ja huoneistotiedoista. Rakentamislaki edellyttää rakenteisen ja koneluettavan tiedon, myös rakentamisluvan ja niiden liitteiden, toimittamista. Liitteissä voi olla salassa pidettävää tietoa. Osa tiedoista joudutaan myös turvaluokittelemaan tietojärjestelmässä.

Tietoa Ryhti-järjestelmästä luovutetaan ensisijaisesti teknisten rajapintojen avulla. Tietojen jakaminen teknisten rajapintojen avulla helpottaa viranomaisten työtä ja nopeuttaa käsittelyprosesseja verrattuna erillisiin tietopyyntöihin, tämän vuoksi viranomaisille on tarjolla omat rajapintatuotteensa, joita käytetään tietoturvallisesti kansallisen palveluväylän

kautta (laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista 571/2016). Rajapintatuotteita on tarjolla erilaisia kuhunkin tiedonsaantioikeuteen liittyen.

Syke on katsonut tarpeelliseksi kansallisen turvallisuuden vuoksi luokitella joitakin rakennuksiin liittyviä paikkatietoja turvallisuusluokkaan IV (salassa pidettäviä JulkL 24 § 1 mom 7 kohdan perusteella), tällä hetkellä vastaavat tiedot eivät ole väestötietojärjestelmässä salassa pidettäviä. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä on toteutettu siten, että siellä voidaan käsitellä tasolle IV turvaluokiteltuja tietoja. Tason III tai korkeammalle luokiteltuja tietoja järjestelmään ei saa toimittaa. Ilman lakimuutosta useampi viranomainen jäisi ilman näitä tietoja, mikä vaikeuttaisi viranomaisten lakisääteisten tehtävien hoitamista.

Lakiehdotus takaa viranomaisten tiedonsaantioikeudet lakisääteisiin tehtäviinsä myös tulevaisuudessa, mikäli esimerkiksi yleisen turvallisuustilanteen vuoksi tietoja on tarve salata aiempaa laajemmin.

Lausunnon on valmistellut hankepäällikkö Päivi Malmi.

Liitteet -

Jakelu Eduskunnan ympäristövaliokunta

Tiedoksi

Suomen ympäristökeskus | Finlands miljöcentral | Finnish Environment Institute
Latokartanonkaari 11 | 00790 Helsinki | FINLAND
+358 295 251 000 | mailto: kirjaamo@syke.fi | Y-tunnus 0996189-5 | **syke.fi**